

PRZEGLĄD POMORSKI

DZIENNIK CHELMŹYŃSKI

ORGAN URZĘDOWYCH OGŁOSZEŃ POW. TORUŃSKIEGO I M. CHELMŹY

Pismo demokratyczne i bezpartyjne poświęcone sprawom kulturalno-oświatowym i gospodarczym
PRENUMERATA:

wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt z dodatkiem tygodniowym „ST RZECHA RODZINNA” wynosi miesięcznie w ekspedycji 2,10 zł, z odnośzeniem w dom przez listonosza 2,46 zł, kwartalnie 7,38 zł.

W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie gazety.

Nakładem i drukiem „Drukarni Przemysłowej” (Fr. Miemczyk) w Chełmży.

Redakcja czynna od godziny 11 — 12 i od 16 — 17-tej.

Redaktor odpowiedzialny: FRANCISZEK MIEMCZYK, Chełmża.

Telefon 72.

OGŁOSZENIA:

10 groszy za milim. 1 łamowy, szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie tekstowej szerokości 82 m/m. 50 gr. na II-giej 75 gr. na I-ej 1,— zł.

Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. — Przy dochodzeniach sądowych i konkursach wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty.

Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsca administracja nie odpowiada.

Konta bankowe: Komunalna Kasa Oszczędności w Chełmży — Bank Ludowy

Chełmża — Vereinsbank Chełmża — Miejsce płatności Chełmża

Redakcja Administracja i Ekspedycja: Chełmża, przy Bynku Bednarskim nr. 1., narożnik ul. Hallera

Nr. 217.

Chełmża, sobota, dnia 21-go września 1929 r.

Rok II.

Dział urzędowy

powiatu toruńskiego.

(Za dział urzędowy odpowiedzialny Nacz. Sekr. Wydz. Pow. Augustyn Weiss).

Obwieszczenie.

Niejednokrotnie zgłaszają się do Ministerstwa petenci w sprawie zaświadczenia na wnoszonych przez nich do Ministerstwa Spraw Zagranicznych dokumentach autentyczności podpisów organów samorządowych. W niektórych wypadkach autentyczność tych podpisów jest zaświadczona przez Starostę, a prawie nigdy podpis Starosty nie bywa potwierdzony przez Wojewodę.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, nie chcąc narażać interesantów na stratę czasu i kosztu przejazdu częstokroć gdy sprawa jest rzeczywiście pilna, zaświadcza bezpośrednio znane podpisy organów samorządowych i Starostów.

Dla zachowania jednak na przyszłość normalnego porządku przy dokonywaniu legalizacji resp. superlegalizacji dokumentów zarządzam:

- 1) aby władze samorządowe, uprawnione do wystawiania dokumentów, które petenci mają złożyć do Ministerstwa Spraw Zagranicznych, każdorazowo dokładnie informowały petentów, że podpis na dokumencie winien być zaświadczony przez Starostę odnośnego powiatu, podpis Starosty — przez właściwego Wojewodę i dopiero podpis Wojewody — przez Ministerstwo Spraw Wewn. Dokumenty wystawione przez właściwe władze w miastach, wydzielonych z powiatów, petenci winni przedstawiać do zaświadczenia podpisu właściwemu Wojewodzie, a następnie Ministerstwu Spraw Wewn. i
- 2) aby urzędnicy po zaświadczeniu autentyczności podpisu przez Starostę, wydając takie dokumenty informowali petentów, że o ile na dokumencie ma być dokonana legalizacja podpisu przez Ministerstwo, podpis Starosty winien być uprzednio zaświadczony przez Wojewodę.

Niezależnie od tego Ministerstwo zauważyło brak przy niektórych legalizacjach, sporządzanych w Urzędach Wojewódzkich i Starostwach daty i numeru sporządzenia aktu legalizacji, a także niekiedy brak marki stempelowej, resp. adnotacji, że została pobrana ustalona opłata stempelowa od legalizacji podpisu (obecnie stosować należy Ustawę z dnia 7 kwietnia rb. Dz. Ust. Nr. 38 poz. 315 i 317).

Jednocześnie zaznacza się, że prawo legalizowania podpisów mają: w Urzędach Wojewódzkich tylko Wojewodowie lub ich urzędowi zastępcy, w Starostwach zaś — Starostowie lub ich urzędowi zastępcy.

Toruń, dnia 19 września 1929 r.

Starosta Powiatowy, Dr. Bogocz.

I. A. 39/29.

Koniec działu urzędowego.

Pierwszy uczciwy traktat z Chinami zawarła Rzeczpospolita Polska.

London, 19. 9. Agencja Reutera donosi z Nankinu, że wczoraj podpisano traktat przemysłowy, handlowy i morski, między Chinami i Polską. Tekst traktatu ogłoszony zostanie po ratyfikacji przez obie strony.

W kołach chińskich mówią, że traktat polsko-

chiński nie zawiera przywileju eksterytorjalności, istniejącej dotychczas w stosunkach państw obcych z Chinami.

Traktat uważany jest za pierwszy, zawarty przez rząd nankiński z państwem obcym na zasadzie całkowitej równości stron i wzajemności.

Doniosły dzień w Genewie.

Klauzula fakultatywna.

Genewa, 19. 9. Jutro nastąpi uroczyste podpisanie klauzuli fakultatywnej trybunału haskiego w Hadze przez kilka państw a w tej liczbie przez Francję i W. Brytanię z dominjami.

„Rozejm celny”.

Genewa, 19. 9. Komisja Ligi postanowiła przedstawić zgromadzeniu rezolucję o „cełnym rozejmie”, obejmującym niepodwyższanie taryf w przeciągu 2—3 lat.

Dziś posiedzenie Rady Ligi.

Genewa, 19. 9. Rada Ligi zbierze się ju-

tro popołudniu. Sprawozdawca Henderson przedstawi sprawę optantów węgierskich.

Komisja odesłała do Komitetu rozjemczego projekt pomocy finansowej celem nowego rozpatrzenia. Na propozycję Politisa uchwalono, aby komitety bezpieczeństwa i finansowy wspólnie zredagowały ostateczny tekst projektu dla przyszłorocznego zgromadzenia. Komisja przyjęła również projekt rezolucji Cecila, którego poparł Massigii, aby Rada zwróciła się do komitetu rozjemstwa i bezpieczeństwa o opracowanie projektu ogólnej konwencji na podstawie zasad projektu protokołu z 1926 r., celem wzmocnienia środków przeciwko wojnie.

Pogłoski o zmianach w rządzie — zwykłą płołką.

Warszawa, 19. 9. Z kół rządowych oświadczone naszemu sprawozdawcy, że krążące od kilku dni pogłoski o mających, jakoby nastąpić zmianach w rządzie, absolutnie nie odpowiadają prawdzie. Żadne zmiany gabinetowe w najbliższym czasie nie są aktualne.

Anglia domaga się zmiany ordynacji wyborczej w Egipcie.

London, 19. 9. Nowy wysoki komisarz, Egiptu złożył na ręce króla Fuada życzenie rządu angielskiego o przeprowadzenie wyborów do parlamentu egipskiego, na zasadzie nowej ordynacji wyborczej, polegającej na wprowadzeniu bezpośredniego i tajnego prawa głosowania, w celu położenia kresu dotychczasowej korupcji, względnie terrorowi.

Wobec faktu, że obecny prezydent ministrów i dyktator Egiptu Mahmud-basza oświadczył się przeciw tej reformie, a nie znajduje poparcia ze strony króla Fuada, liczyć się należy ze zmianą rządu w Egipcie.

Barbarzyństwo litewskie.

Kowno, 19. 9. Na pograniczu w pobliżu Oran policja litewska zatrzymała dwóch włościan Polaków, którzy na podstawie przepustek rolnych wracali do Polski.

Rolników tych pod dozorem i sprawdzenia przepustek zaprowadzono na strażnicę, gdzie pobito ich dotkliwie kolbami i ukarano trzydniowym aresztem (1). Jeden z rolników, Zalisiewicz, wskutek pobicia zmarł na drugi dzień, zaś drugiego strażnicy wyrzucili na teren Polski.

Z pobytu szefa lotnictwa wojskowego Francji.

Wczoraj o godz. 7,32, jak to już zapowiadaliśmy, przybył do Warszawy gen. Barés, szef lotnictwa wojskowego Francji wraz z towarzyszącymi mu oficerami.

W ciągu dnia goście francuscy dokonali uroczystego złożenia wieńca na mogile Nieznanego Żołnierza oraz składali wizyty oficjalne. Wieczorem podejmowani byli w salonach hotelu Europejskiego przez p. gen. Fabrycego w zastępstwie p. ministra spraw wojskowych.

Krwawa strzelanina na granicy litewskiej.

Kowno, 19. 9. Na pograniczu litewskim w rejonie Iwja ubiegłej nocy wywiązała się obustronna strzelanina pomiędzy strażnikami litewskimi, a sześciu zbiegłymi więźniami.

W wyniku strzelaniny dwaj strażnicy i dwaj więźniowie zostali zabici.

Spór o 14 wysp.

Angora, 19. 9. Włochy i Turcja postanowiły przedłożyć trybunałowi haskiemu spór w kwestji przynależności 14 wysep u wybrzeży Turcji.

Olbrzymi pożar nafty.

Hull, 19. 9. Zbiornik nafty „Anglo-American Oil Company”, płonie od wczoraj z olbrzymią siłą. W akcji ratunkowej stosowano wszystkie najnowsze środki, jednak ognia nawet nie opanowano. Z Londynu wysłano ekspresem nowe oddziały straży ogniowej.

Ze świata.

Angielski wniosek rozbrojeniowy.

Opublikowano wniosek angielski, złożony w komisji rozbrojeniowej Ligi. Wniosek wskazuje na konieczność stopniowego powszechnego rozbrojenia i przyspieszenia prac komisji przygotowawczej konferencji rozbrojeniowej. W wykonaniu projektu powszechnej konwencji o rozbrojeniu musi być obecnie rozważone, jak dalece przeprowadzono następujące zasady: 1) zastosowanie tych samych zasad i traktowanie spraw składu osobowego i materiałów wojennych sił rozbrojeniowych lądowych, morskich i powietrznych, 2) ograniczenie efektywnego stanu sił zbrojnych za pomocą obniżenia ilości lub za pomocą ograniczenia czasu trwania wyszkolenia, 3) zmniejszenie ilości materiałów wojennych za pomocą pozytywnego ustalenia odpowiednich liczb lub za pomocą obniżenia budżetów państwowych na cele wojskowe, 4) uznanie międzynarodowej autorytatywnej instytucji dla przeprowadzenia kontroli wyżej wzmiankowanej konwencji.

Wniosek angielski będzie dyskutowany prawdopodobnie w środę.

Dwa morderstwa na tle politycznym.

Prasa wiedeńska donosi z Sofji, że w niedzielę wieczorem zamordowano tam jugosłowianina nazwiskiem Atanos Spasic — formacji z Carogrodu.

Trzech nieznanych ludzi zadało mu 30 pochnięć nożem i dało do niego dwa strzały. Powód morderstwa jest natury politycznej.

W niedzielę zamordowali również nieznaną sprawcy odwokata Angiel Mikoława. I to morderstwo popełniono na tle politycznym.

Mobilizacja sowiecka w Mongolji.

Nadeszły tu alarmujące wiadomości o przeprowadzanej przez Sowietów mobilizacji w Mongolji.

Urzędowy komunikat rządu muktdeńskiego podaje, że powołano w Mongolji do szeregów wszystkich mężczyzn zdolnych do noszenia broni od 20 do 40 roku życia.

Dwie brygady mongolskie mają się już znajdować na granicy mandżurskiej.

Dymisja premiera Udrzala z stanowiska ministra obrony narodowej.

Pragnąc poświęcić się wyłącznie pracy, związanej z funkcją prezesa Rady ministrów, premier Udrzal zgłosił dymisję ze stanowiska ministra obrony narodowej.

Na jego miejsce został ministrem Karol Virkovsky.

Zmiana ról.

Posel sowiecki w Berlinie Krestinskij ma zamienić stanowisko z zastępcą komisarza spraw zagranicznych Litwinowem.

Audjencje na Zamku.

Warszawa, 19. 9. P. Prezydent Rzplitej przyjął w dniu wczorajszym o godz. 11 rano na audjencji barona Togo, prezesa towarzystwa polsko-japońskiego. Jednocześnie baronowa Togo złożyła wizytę p. Prezydentowej Mościckiej.

Warszawa, 19. 9. Bawiący w stolicy francuski minister przemysłu i handlu Bonnefous po konferencji prasowej w jego apartamentach w hotelu „Europejskim” udał się na zwiedzenie miasta. O godz. 12.30 przyjęty był na audjencji na Zamku przez p. Prezydenta Rzplitej i p. Mościcką podejmowali min. Bonnefous śniadaniem Oprócz p. Prezydenta Rzplitej i Jego małżonki jak również barona Togo z małżonką, obecni byli m. in.

na śniadaniu premier Świtalski, min. Kwiatkowski, podsekretarz stanu min. spraw zagranicznych Wysocki oraz podsekretarz stanu Doleżych, szef gabinetu wojskowego p. Prezydenta Rzplitej płk. Głogowski, zastępca szefa kancelarii cyw. p. Prezydenta Rzplitej dr. Skowroński.

Min. Bonnefous złożył o godz. 16 ej w Izbie Handlowej polsko-francuskiej wizytę, a o godz. 17-tej obecny był na herbatce u ambasadora francuskiego z udziałem kół francuskich.

Po obiedzie w ścisłym gronie w hotelu „Europejskim”, min. Bonnefous opuścił Warszawę, udając się pociągiem o godz. 22.50 do Katowic.

Z kraju.

P. Prezydent Rzplitej w Belwederze

Wczoraj o godz. 3.30 popoł. p. Prezydent Rzplitej udał się do Belwederu i odbył tam naradę z Marszałkiem Piłsudskim która trwała około 2 godzin.

Gromadzenie złota w Banku Polskim.

Zapas złota w Banku Polskim w ostatniej dekadzie sierpnia wzrósł o 14,3 milj. zł., zaś w ciągu całego miesiąca o 23,4 milj. zł.

Obecnie zapas złota Banku Polskiego wynosi przeszło 650 milj. zł.

Węzkie zapasy złota posiadają w Europie banki emisyjne czterech wielkich mocarstw i Hiszpanji oraz państw, będących oddawna wielkimi centrami finansowymi, tj. Holandji, Belgji i Szwajcarii natomiast wszystkie inne państwa europejskie posiadają znacznie mniejsze od Polski zapasy złota.

Polsko-niemiecka konferencja kolejowa.

W Berlinie odbyła się ostatnio konferencja kolejowa delegatów kolei polskich i niemieckich w sprawie przewozu do Anglii owoców i warzyw przez Zeebrügge i Harwich. Dzięki wynikom tej konferencji nasi eksporterzy będą mogli przewozić owoce i warzywa do Anglii bez przeladunku w wagonach specjalnych, dostarczanych kolejom polskim przez koleje niemieckie.

Należy zaznaczyć, że załatwienie tej sprawy ma dość doniosłe znaczenie ponieważ w ostatnich latach polski eksport owoców i warzyw do Anglii wzrósł znacznie.

Głęboką wiarę w przyszłość Polski wywieźli od nas parlamentarzyści francuscy.

Marszałek Sejmu otrzymał od prezesa delegacji parlamentarzystów francuskich Locquina następującą depeşe:

„Kończąc świetną pod każdym względem podróż naszą, delegacja parlamentarzystów francuskich pragnie Panu, panie Marszałku, jakoteż i kolegom

naszym sejmowym wyrazić jak dobre wspomnienia wywozi delegacja i jak głęboko wierzy w przyszłość Polski zaprzyjaźnionej i sprzymierzonej z Francją. Delegacja jest przekonana, że solidarność dwu wielkich demokracji jednakowo przywiązanych do pracy i pokoju, zapewni im wzajemny rozwój i przyczyni się do postępu ludzkości i wspólnemu ideałowi wolności i braterstwa”.

Traktat handlowy polsko-chiński.

Donoszą z Nankinu, że podpisano tam traktat przemysłowy, handlowy i morski między Chinami i Polską. Tekst traktatu ogłoszony zostanie po ratyfikacji przez obie strony. Traktat polsko-chiński nie zawiera przywilejów eksterytorjalności, istniejących dotychczas w stosunkach państw obcych z Chinami. Traktat jest zatem pierwszym zawartym przez rząd nankiński na zasadach całkowitej równości i wzajemności.

Wielka afera poborowa w Małopolsce

Na dzień 30 września oraz 1 i 2 października rb. wyznaczona została sensacyjna rozprawa przed trybunałem karnym w Rzeszowie.

Na ławie oskarżonych zasiądzie kilkanaście osób, obwinionych o przestępstwo poborowe.

Oskarżeni są dr. St. Serwacki, lekarz powiatowy z Łańcuta, oraz dr. Krok, lekarz powiatowy z Przeworska. Wmieszany w tę aferę przemysłowy lekarz wojskowy dr. Piotr Szmigielski, został oddany pod obserwację psychiatryczną.

Nadużycia te popełniane przy współudziale niejkiej Laury Pensterowej z Przemysła, która była łącznikiem między zwalnianymi poborowymi a dr. Szmigielskim.

Poza tem prokuratorja oskarżyła 11 osób.

Druga emisja akcji Banku Polskiego.

Wkrótce rozpocznie się druga emisja akcji Banku Polskiego. Ponieważ akcje pierwszej emisji znajdują się w posiadaniu wielu urzędników, którzy nowe akcje nabyć mogliby z trudnością, istnieje zamiar, żeby udzielić 2-miesięcznego kredytu przy subskrypcji akcji.

Zaobonuj „Przegląd Pomorski”!

Juljusz de Gastyne.

Śmiertelny pocałunek

(Przekład z francuskiego).

(Ciąg dalszy). (101)

— Ma się rozumieć. Teraz właśnie jest chwila stosowna, gdy wnuczka się... zapomniała. Dzieńdek napewno ją wydziedziczy. W każdym razie próbować będę! Ach, dwa miliony wystarczą dla nas obojga.

— Musisz się spieszyć. Dramat może się wyjaśnić!

— Jutro rozpocznę! Jutro Raul ma jakieś posiedzenie w sprawie połączenia dwóch salonów artystycznych i nie będzie w Wersalu, zato ja tam będę!

Ucałowała go gorąco.

— Zresztą i tak opuszczę Raula. Chcę żyć z tobą, tylko z tobą i zawsze!

— Wiesz, że ja nie mogę ci zapewnić.

— Czeka! Raul porzuci mnie w ciągu miesiąca. Kazalam go śledzić przez prywatne biuro wywiadowcze i wiem, że jest szalenie zakochany

w Pannie Julji Pouterle i ma zamiar się ożenić w bardzo krótkim czasie. Wiem także z pewnego źródła, że złożył w banku czterdzieści tysięcy franków, którymi chce mnie obdarzyć na pożegnanie.

— Hm... — wtrącił Oktawjusz — czterdzieści tysięcy franków to ładna sumka. Jest za co czekać.

— Nie licząc tego, że mam także pewne oszczędności. Raul zatem porzuci mnie wkrótce!

— Więć!

— To się dobrze składa, gdyż postanowiłam żyć z tobą! Razem czekać będziemy na miliony starego.

— Jestem pewny, że nie napróżno.

— Tem lepiej! Jutro będę wiedziała!

Ty przeprowadzisz się do Charenton. Będzie ci tam wygodnie. Będziesz mógł czytać, pracować i czekać przy kominku na mnie. Nic ci brakować nie będzie. Las przed domem, z drugiej strony tramwaj do Bastylji. Nikt o tobie wiedzieć nie będzie. Nie jestem przeciwna, abyś się widywał ze znajomymi.

Oktawjusz w głębi duszy czuł się bardzo zadowolonym, że będzie miał do czasu zaciszne schronienie, zdala od szachrajstw Pouletarda i scen Włoszki.

Marta udała się wraz z Oktawjuszem do właściciela willi, który chętnie przyjął lokatora poleconego przez znaną mu bogatą kobietę. Wynajęto

dom na kwartał, komorne Marta zapłaciła zgóry. Stara służąca, Agata, objęła ster gospodarstwa domowego.

Tego samego wieczoru dorożka przewiozła skromne ruchomości inżyniera, który z prawdziwą przyjemnością zajął wykwintne, wspaniałe mieszkanie. Nagła zmiana nie dziwiła go; był przyzwyczajony w życiu do ciągłych niespodzianek.

— Widzisz — mówiła Marta — że tu nikt cię znaleźć nie może. Będę mogła działać tak, jak gdyby cię nie znała. Gdy Raul się zemdla, rozstanie i da mi pieniądze, przybędę tu mieszkać u ciebie, u nas! Żyjąc razem, zdobywać będziemy majątek, jaki nam potrzebny do urzeczywistnienia naszych marzeń! A zdobędziemy go, zobaczysz, mój piękny! Ja to dam ci te miliony, których pragniesz i ja kochać cię będę zawsze.

— Nazajutrz Raul, zgodnie z zapowiedzią nie pojechał do Wersalu. Portret był już prawie ukończony i malarz nie spieszył się zbytnio z robotą, tembardziej, że widział, iż zwłoka podoba się staremu bogaczowi, którego bawiło towarzystwo malarza.

Starzec był pewny, że spędzi dzień w smutnej samotności, gdy około godziny drugiej zameldowano mu przybycie pięknej, młodej damy, która przedstawiła się, jako przyjaciółka pana de Trevois i wyraziła chęć zabaczenia się z panem domu.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Z Pomorza

Toruń. (Wyższy kurs nauczycielski). Dnia 5 bm. został otwarty w Toruniu wyższy kurs nauczycielski z grupy humanistycznej poraz piąty, a z grupy fizyko-matematycznej poraz pierwszy. Grupa hum. liczy 33 słuchaczy, a grupa fizyko-mat. 29 słuchaczy. Na wyższym kursie jest skoncentrowane nauczycielstwo z całej Polski.

Zjazd starostów wojew. pomorskiego. W dniu 18 bm. odbyła się w Urzędzie Wojewódzkim pod przewodnictwem p. wojewody pomorskiego Lamota, z udziałem naczelników Wydziałów — konferencja wszystkich starostów z terenu Województwa Pomorskiego, na której omawiane były sprawy dotyczące gospodarki samorządów oraz aktualne sprawy bieżące.

Lubicz. (Kradzież świnii). W nocy z 14 na 15 bm. włamano się za pomocą wybijania ściany do chlewa rolnika Słomacza Marcina w Lubiczu pow. Toruń, i skradziono 1 wieprza wagi 100 kg., wartości 250 zł.

Biskupie Papowo. (Z pobytu Najprzew. Księdza Biskupa). Długie upłynęły lata od czasu, gdy parafję naszą ostatni raz odwiedził Najprzewielebniejszy Ks. Biskup. Dlatego z wielkim zapalem zabrali się parafjanie pod przewodnictwem Czcigodnego Duchowieństwa do pracy, aby uczcić Dostojnika Kościoła i uprzyjemnić mu pobyt w parafji. Zbudowano bramy triumfalne z odpowiednimi napisami i przyozdobiono kościół, którego mury zapewne już częściej w minionych wiekach były świadkiem tak rzadkiej uroczystości. Przed kościołem powitał Arcypasterza piękna przemowa, p. Walióra. Skoro procesja przestąpiła mury kościoła, zaśpiewano na chórze bardzo udatnie „Ecce Sacerdos magnus“. Najprzew. Ks. Biskup dziękował księdzu proboszczowi i parafji ze wzruszeniem za tak wspaniałe przyjęcie, potem odprawił procesję za umarłych wokoło kościoła i udzielił błogosławieństwa Najśw. Sakramentem. Po krótkim wypoczynku udzielił Sakramentu bierzmania około 800 osobom. Pod wieczór urządziły towarzystwa akademję na cześć Arcypasterza, a dzieci wykonały piękny korowód. Dnia następnego odbyła się msza św. o godz. 8. W południe podejmował dostojnego Gościa i księży p. Walióra w swoim gościnnym domu, poczem odbyło się zwiedzenie ruin zamku krzyżackiego.

Sosnowka, pow. chełmińskiego. (Pożar wskutek iskier). Podczas młócenia zboża splonęło gospodarstwo braci Franów; straty są znaczne, gdyż prócz budynków spaliło się tegoroczne żniwo; ogień powstał wskutek iskier z lokomobilii.

Rypno, pow. lubawski. (Zatrucie szalejem). 4-letnie dziewczynki: Franciszka Malinowska i Kunegunda Kruszyńska, bawiąc się, najadły się zieliska, zwanego szalejem i zatruty się do nieprzytomności. Dzieci oddano pod opiekę lekarską.

Lidzbark. (Nieszczęście samochodowe). W ub. czwartek zdarzyło się w pobliżu wioski Słup nieszczęście, które łatwo mogło pociągnąć za sobą śmierć trojga osób. Samochód osobowy, jadący z Brodnicy, spotkał na drodze pewną rowerzystkę, jadącą w środku drogi. Na sygnały ostrzegawcze rowerzystka skręciła to w prawo to w lewo. Szofer, nie chcąc najeżdżać na nią, skręcił w bok, uderzając w kamień przydrożny, a następnie w drzewo. Pasażerowie zostali przytem wyrzuceni z samochodu.

Wejherowo. (Odroczona sprawa o zabójstwo). Toczyła się tu przed Sądem Przysięgłych rozprawa przeciwko gospodarzowi Miotkowi z Wyszecina, posądzonemu o zabójstwo sąsiada swego, gospodarza Zielonki z Wyszecina. O wypadku tym swego czasu pisaliśmy. Rozprawa trwała od godz. 9—15. przesłuchano 14 świadków i trzech rzeczoznawców, na koniec jednak, na wniosek prokuratora, rozprawę odroczone z tem, by oskarżonego poddać pod obserwację psychiatryczną w Kochorowie.

Tczew. (Wielka kradzież z włamaniem w Brzozie). W czwartek pomiędzy 1 a 2 w nocy nieznanymi złodziejami włamano się do stajni p. Dunajskiego w Brzozie, pow. tczewski, skąd skradli cztery konie w tem dwa gniade wysokie wałachy bez odznaki, jedną klacz kasztankę średniego wzrostu, jedną siałę klacz średniego wzrostu, dwa pólzorki czarne wyjazdowe i jeden wóz taborowy.

Z wielkiem rozmachem

nie rozpoczęliśmy naszej pracy w wydawnictwie „Przeglądu Pomorskiego“ lecz w eichej i wytrwałej pracy dążymy stale do powiększenia i ulepszenia naszego pisma. Zapewnić możemy naszych Szan. zwolenników, że grono naszych czytelników

stale wzrasta i dziś już codziennie oczekuje nasz „Przegląd“ 3800 czytelników.

Stale powiększenie się grona czytelników jest dowodem, że „Przegląd Pomorski“ jako jedyne dzienne pismo naszego miasta, wychodzące już w porze południowej przynosi najprędzej najaktualniejsze wiadomości ze świata, z kraju i naszego powiatu. Zarazem **jedyne pismo urzędowych ogłoszeń Starostwa toruńskiego i miasta Chełmży**, daje nam rękojme, najszybszego osiągnięcia wiadomości urzędowych. Więc spiesz się i zamów na miesiąc październik — — —

„Przegląd Pomorski“.

KRONIKA

Chełmża, dnia 20 września 1929 roku.

Kalendarzyk.

Piątek: † Eustach., Żuzanny.

Sobota: † Mateusza ap. i ew.

NOCNY DYŻUR LEKARSKI.

Dyżur niedzielny i tygodniowy dla członków Pow. Kasy Chorych pełni w tym tygodniu p. dr. Przewoski.

DYŻUR NOCNY APTEK.

Dyżur nocny pełni „Apteka pod Orłem“ p. Wolskiego.

— **Zwracamy uwagę wszystkim** mężczyznom roczn. 1911 i pozostałych z 1910., że do dnia 15 października odbywa się spis 18-letnich celem zaciągnięcia ich w czasie odpowiednim do wojska.

Pamiętajcie o tem wszyscy zainteresowani, gdyż niestawienie się utrudnia pracę urzędnikom w pierwszym rzędzie, a powtórnie pociąga za sobą karę, jak to już w jednym z ostatnich numerów zaznaczyliśmy, do 2 tygodni aresztu. Spis odbywa się w Biurze Meldunkowem pokój nr. 15.

— **Kurs podkuwaczy koni** w urzędowej szkole podkuwaczy w Toruniu rozpocznie się dnia 1-go października. Kurs jest bezpłatny, trwa trzy miesiące. Zgłoszenia przyjmuje techniczny kierownik p. Dąbrowski, Toruń, Prosta 30.

— **Przecudna pogoda nadal trwać będzie.** Ostatnie komunikaty meteorologiczne zapowiadają dalsze trwanie pogody. Aczkolwiek noce są bardzo chłodne, to jednak podczas dnia słońce praży silnie. W niektórych miejscowościach

temperatura obniżyła się w nocy do 3 stopni Celsjusza. W południe natomiast dochodzi do 25—26 stopni. Nadal zatem możemy liczyć na trwanie przecudnej pogody jesiennej.

— **Baczność Kolarze!** Zgłaszajcie się jak najliczniej do biegu kolarskiego K. S. Pogoni który się odbędzie dnia 22 września br. o godz. 18.30. Trasa wynosi około 70 km. i prowadzi przez Kuchnię, Pluskowesę, Zalesie, Mirakowo, Sławkowo, Ostaszewo, Grzywnę, przez miasto Chełmżę, Bielinę, Windak, Falęcin, Zęgartowice, Żygląd, Bajerze, Unistaw, Lubiankę, Biskupiec, Warszewice, Kończewice do Chełmży. Start jest w Parku 3 Maja, meta na szosie obok Cukrowni. Do biegu tegoż zgłaszać się mogą zawodnicy stowarzyszeni i niestowarzyszeni za opłatą 100 zł. wpisowego. Zgłoszenia przyjmują Redakcja „Przeglądu Pomorskiego“ i sekretariat Pogoni do dnia 21 września włącznie. Zbiórka zawodników w szkole chłopców dnia 22 września o godz. 18-tej. Bliższych informacji udzieli sekretariat Klubu lub kierownictwo sekcji kolarskiej. Nagrody dla zwycięzców biegu wystawione są w firmie „Przegląd Pomorski“.

Wręczenie nagród nastąpi o godz. 18-tej w lokalu (sala) p. Jankowskiego ul. Dojazd.

— **Z targu.** Na dzisiejszym targu płacono za: masło 2,90 — 3 zł., jajka 2,50 — 2,70 zł., kartofle 3,50 — 4 zł., ogórki 30 — 80 gr., jabłka 15 — 60 gr., gruszki 30 — 70 gr., ser 65 — 70 gr., twarog 30 — 35 gr., ryby (drobne) 60 gr., liny 1,50 zł., śledzie 7 sztuk za 1 zł., sielawki (sprotki) 1,60 zł. Ruch dość ożywiony.

— **Kino „Czarodziejka“** („Polonja“) Pamiętajmy, że powyższe kino wyświetla dziś poraz pierwszy superszlagier kinematografji, arcydzieło filmowe p. t. „Chata Wujka Toma“. Po południu o godz. 3-ciej przedstawienie dla szkół.

Ruch towarzystw.

Bractwo Strzeleckie. W poniedziałek dnia 23-go września 1929 r. odbędzie się Nadzwyczajne Walne Zebranie „Kurkowego Bractwa Strzeleckiego“ z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie, 2) Odczytanie protokołu z ostatniego Nadzwyczajnego Walnego Zebrania, 3) Uzupełnienie Zarządu, 4) Sprawa żniwnego strzelania 5) Wolne wnioski z ewentualnymi uchwałami.

Z powodu ważnego porządku obrad, uprasza się o przybycie wszystkich Braci. Zarząd.

Baczność Inwalidzi Wojenni Koło Chełmża. W niedzielę, dnia 22 bm. odbędzie się o godz. 13^{1/2} walne zebranie Koła Inwalidów Wojennych w „Hotelu Dworcowym“. Referować będzie członek Zarządu Wojewódzkiego z Torunia. Ze względu na ważne sprawy, przybycie wszystkich członków konieczne. Zarząd.

V. kl. 19 loterii państwowej.

(8-my dzień ciągnięcia)

Główne wygrane padły na n-ry następujące:

25.000 zł na nr. 3523.

10.000 zł na nr. 16363.

6000. zł na n-ry 65415 144849 161238 170949.

3.000 zł na n-ry 8121 57346 96125 80317 101820 126442 107425 137018 141462 164949 170766 176788.

2.000 zł na n-ry 9002 39904 56233 63604 87137 118907.

1.000 zł na n-ry 5282 11178 29036 72656 79635 84333 90236 90426 91478 91700 92255 97738 113045 124228 135457 138245 138442 139389 142386 144545 145270 149329 155181 159057 161589.

600 zł na n-ry 5296 10910 16555 18482 24101 41679 45615 48271 50272 51802 54923 56913 60271 64731 71852 75744 76449 76966 81183 88457 89300 90817 93789 96069 97250 101318 105487 109003 113897 114507 121797 125181 131875 137555 154800 157699 163011 166061 168714 175056 179850.

Obowiązkiem każdego prawego Polaka jest zwiedzenie Powszechnej Wystawy Krajowej

KINO CZARODZIEJKA

(dawn. POLONJA)

Rynek Bednarski

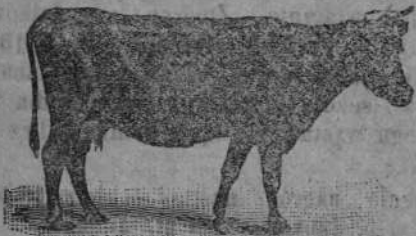
Od 20 do 22 b. m. włącznie. „Z dymem pożarów“

Niniejszem podajemy Szan. Publiczności, że 20 do 22 bm. wyświetlamy dawno oczekiwane arcydzieło filmowe wszechświatowej sławy p. t.

Chata Wujka Toma

Zaznaczamy, iż następnym programem będzie wielki superszlagier p. t.

czyli **Matka nieznanego żołnierza.**

Mleko

pełne litr . . . 0,25 zł.
maślanke litr . . . 0,10 „
masło stołowe f. . . 3,00 „

oddaje

Mleczarnia Spółkowa

ulica Hallera 32.

Posiadaczom

Radio - aparatów

podaję niniejszem do wiadomości, że ładuję i reperuję

AKUMULATORY

oraz dostarczam takowe po cenach fabrycznych

Filip Kowalski Zakład ślusarski i elektr. techniczny ul. Szewska 51.

Lanio

i szybko wykonują
reperacje jak i
wszelkiego rodzaju
zamówienia

obuwia na miarę.

J. Trzciniński

ul. Szewska 42.

Wydzierżawienie polowania

na tutejszym obszarze dworskim około 458 ha. w publicznym przetargu na 6 lat odbędzie się dnia 22. bm. o godz. 5-ej po południu.

Kamionka, 16. 9. 29.

Przełożony obszaru dworskiego

(-) Cieślowski.

Uwaga!

Uwaga!

P.P. Pracodawcy!

Na podstawie art. 7 ustawy rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 5-go lutego 1926. sporządzać musi każdy pracodawca

wykaz ściąganych składek na fundusz bezrobocia

i nadesłać takowy do Zarządu Obwodowego Funduszu Bezrobocia.

Formularze do tego potrzebne nabyć można w składzie

Drukarni Przemysłowej

Rynek Bednarski 1.

Ogłaszajcie
w Przeglądzie Pomorskim.

Stacja Autobusowa

RESTAURACJA GRUDZIĄDZ

Plac 23 Stycznia 19.
— Telefon 735. —

Obiady z 3 dań 1,20 zł. gorące potrawy oraz napoje wszelkiego gatunku o każdej porze dnia.

Lokal obok przystanku tramwajowego 5 minut od dworca. Otwarty do 1 w nocy.

Kolacja à la carte już od 80 gr. pocz.

Właściciel: **Józef Grzeszkowiak.**

— Miejsce spotkania dla przyjezdnych —

TYSIĄCE

chorych na katar żołądka, wzdęcia, kurcze, bóle niestrawności, brak apetytu, ogólne osłabienie, et cetera, odzyskało zdrowie, używając zioła sławnego na cały świat Dr. Dietla, Profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego. Żądajcie bezpłatnej broszury pouczającej. Adres:

Liszki - Apteka.

WSZEDZIE DO NABYCIA!

Zamówienie.

Niniejszem zamawiam wychodzący w Chełmży 6 razy w tygodniu „Przegląd Pomorski“ na miesiąc październik za 2,46 zł. wraz z opłatami pocztowymi. „Przegląd Pomorski“ proszę dostarczyć pod poniższym adresem:

Imię i nazwisko: _____

Miejscowość: _____ ulica i nr. _____

Kwit pocztowy

Zi _____

tytułem przedpłaty na „Przegląd Pomorski“ za październik 1929 odebrałem, co niniejszem potwierdzam.

_____ dnia _____ 1929 r.

podpis: _____

Zamówienie.

Niniejszem zamawiam wychodzący w Chełmży 6 razy w tygodniu „Przegląd Pomorski“ na IV kwartał 1929 r. za 7,38 zł. wraz z opłatami pocztowymi. „Przegląd Pomorski“ proszę dostarczyć pod poniższym adresem:

Imię i nazwisko: _____

Miejscowość: _____ ulica i nr. _____

Kwit pocztowy

Zi _____

tytułem przedpłaty na „Przegląd Pomorski“ na IV kwartał 1929 r. odebrałem co niniejszem potwierdzam.

_____ dnia _____ 1929 r.

podpis: _____